

Tarifeye onay veren Kurul kararı ve dayanağı oluşturan tebliğin iptali istendi...

EMO'DAN TELEKOM ZAMMINA DAVA

Elektrik Mühendisleri Odası, Türk Telekom'un yeni zamlı tarifesine karşı Telekomünikasyon Kurulu'nun onay kararının ve bu karara dayanak oluşturan tebliğin iptali ve yürütmesinin durdurulması istemiyle 8 Mart 2007 tarihinde Danıştay'a başvurdu.

"Yapılan tarife değişikliği, yaygın telefon abonelerini mağdur edecek boyutta ve artık özel bir tekel konumunda bulunan Türk Telekom'un gelirlerini haksız bir şekilde artıracak içeriktedir" saptaması yapılan dilekçede, onay kararının kamu yararına aykırı olduğu belirtildi.

Dilekçede, yeni tarife yapısı şöyle değerlendirildi:

"Türk Telekom'un uzak mesafe hizmetlerinde önemli bir indirim yaptığı, buna karşılık şehirci hizmetlerde ise büyük oranda artırıma gittiği anlaşılmaktadır. Böylece toptan hizmet sunmak zorunda olduğu alanda, kendisinden hizmet alan şirketleri alan dışına çıkarılma amacı taşıdığı, kullanıcılara doğrudan hizmet sunduğu alanda ise aşırı kar edileceği görülmektedir. Hizmetlerin tümü açısından değerlendirildiğinde, bu indirim ve artırmanın Türk Telekom'un toplam gelirlerinde önemli bir artış olarak yansımacaktır. Nitekim Merkez Bankası tarafından bu tari-

fe değişikliğine enflasyonu artırıcı etkisi olacağı nedeniyle itirazda bulunduğu haberleri basında yer almıştır. Merkez Bankası'na göre bu artış enflasyonu yüzde 0.7 oranında, Türk Telekom'a göre ise en fazla 0.3 oranında etkileyecektir. Genel enflasyon oranı dikkate alındığında, yalnızca telekomünikasyon hizmetleri nedeniyle yaşanacak bu artışın, ne denli büyük olduğunun göstergesidir."

Tebliğin yürürlük süresinin bitmesine 16 gün kala Türk Telekom'un Telekomünikasyon Kurumu'na zam içeren tarifesi için başvuru yaptığına dikkat çekilen dilekçede, "Üstelik tebliğin yürürlükte olduğu dönem itibarıyla değil, 1 Mart 2007 tarihinde uygulanmak üzere onaylanmıştır. Bir tarife döneminin son günlerinde, o tarife dönemi için ve bir sonraki tarife dönemi içerisinde yürürlüğe girecek şekilde fiyat belirlenmesinin kamu yararı ve hizmet gerekleriyle bağdaşmadığı açıktır" denildi.

Dava dilekçesinde, Telekomünikasyon Kurumu'nun sorumlu bir idare olmasına karşın yapılan yeni tarife değişikliğine ilişkin hiçbir açıklama yapmadığının altı çizilirken, şu görüşlere yer verildi: "Özelleştirmeye amaçlanan şeffaflaşma yerine tam bir 'karartma' ortamı yaratılmaktadır. Oysa Türk Telekom tarafından verilen

hizmet son derece önemli bir kamu hizmetidir. Tüm yurttaşların bu alanda olan gelişmelerden ve ödeyecekleri ücretlerden tam bir bilgi sahibi olmaları gerekir. Bu konuda sorumlu kurum olarak Telekomünikasyon Kurumu hiçbir açıklama yapmazken, gelişmeleri eleştiren kişi ve kuruluşlar Türk Telekom tarafından ticari sır adı altında adeta tehdit edilmektedir."

"Fiili tekel konumundaki şirketin yürüttüğü kamu hizmetlerine ilişkin tarifelerin", bu tarifeleri belirleyen kamu kurumu eliyle duyurulması gerektiği vurgulanan dilekçede, açıklamanın Türk Telekom şirketine bırakılmış olmasının "kamu hizmetinin yürütülüş gereklerine de aykırılık taşıdığı" kaydedildi.

Onay kararının dayanağını oluşturan tebliğde yer alan iki hizmet sepetinin her birinde ayrı ayrı ücretlendirmeye tabi hizmet kalemleri bulunduğu belirtilerek, her bir sepetteki ortalama üzerinden değerlendirme yapılmasının tarife yapısında dengesizliğe yol açtığı anlatıldı. Tarife hesabında uygulanan formülde yer alan verimlilik ve düzeltme faktörünün "objektif bir içeriğe sahip olmadığı", azami artış oranının kurul tarafından nasıl tespit edildiğinin belirsiz olduğu ifade edilirken, şu bilgilere yer verildi:

"Her bir hizmet için ayrı belirlen-

diği anlaşılan bu azami artış oranı, enflasyon oranı gibi objektif bir değer taşımamaktadır. Bu azami artış oranı uygulaması yalnızca uluslararası aramalar, internet aramaları ve bağlantı/nakil/aylık ücret hizmetlerinde bulunmakta, diğer hizmetlerde ve özellikle şehir içi aramalarda sınırsız artış olabileceği anlaşılmaktadır. (16.1.2007 tarihinde yayımlanan yeni tebliğde uluslararası aramalardan azami artış oranı kaldırılmış, yerine şehir içi aramalara sınırlama getirilmiştir) Bu şekilde oluşturulan ikinci eşitsizliğin sol tarafında bulunan değerler, olduğu gibi birinci formülün içerisine konulmaktadır. Böylece her bir hizmet kaleminde farklı artış oranı belirlenerek, birinci formüldeki enflasyona odaklı eşitsizliğin gerçekleşmesinin sağlanması olanağı bulunmaktadır. Bu nedenle, tavan fiyatın belirlenmesinde sepetler oluşturularak, her bir sepetteki ortalama üzerinden değerlendirme yapılması, dava konusu tarife yapısındaki denge-sizliğe yol açmaktadır.”

Dilekçede, yeni tarifenin 406 sayılı Yasa'nın “Bir hizmetin maliyetinin diğer bir hizmetin ücreti yoluyla desteklenmesinden veya karşılanmasından kaçınılır” ilkesine aykırılığı şöyle ortaya konuldu:

“Bir hizmetin aşırı artması yanında, diğer hizmetin ücretinin düşmesi, ortalama bir değer meydana getirerek, enflasyon ölçütüne uygun sonuç doğurabilecektir. Oysa her bir hizmet için enflasyon gibi objektif bir değer üzerinden formüle edilerek tavan fiyatın belirlenmesi halinde, hizmetler arasında birbirlerini sübvansedecek sonuçlara engel olunacaktır. Oysa yukarıda anlatılan tarife formülüyle, bir hizmetin maliyetinin altında, diğer bir hizmetin ise aşırı kar içerecek şekilde belirlenmesi olanağı tanınmakta ve ortalama artış üzerinden belirlenen tavan fiyatın altında kalınması sağlanmaktadır. Bu durum,

zaten tekel olan Türk Telekom'a kendisinden toptan hizmet alan şirketler üzerinde mutlak bir denetim sağlama olanağı sunmaktadır. Dava konusu yeni tarifede yaşadığı gibi, uzak mesafe aramalarını büyük oranda düşürmek suretiyle şehir içi aramalarda enflasyonun çok üzerinde önemli bir artış yapabilmektedir. İptalini istediğimiz tebliğ hükümleri, Türk Telekom'un tarifelerde yapacağı her türlü oynamaya ve aşırı fiyatlandırmaya zemin hazırlayan, kamu yararına aykırı tarifeye hukuki geçerlilik kazandıran içeriğe sahiptir ve davalı idarenin kendisine verilen fiyat ayarlama görevini hukuka, kamu yararına ve hizmetin gereklerine uygun kullanmadığının göstergesidir.”

Dava dilekçesinde, Türk Telekom'un kullanıcılar arasında “ayrımcılık” yaparak “fiili tekel” konumunu daha da güçlendirmeye çalıştığı şöyle anlatıldı: “Yaklaşık 10 milyon aboneli bulunan hesaplı hat tarifesine,

ancak yılda bir kez geçebilme hakkı tanınmıştır. Diğer yandan bu tarife tipi için taşıyıcı ön seçimi ve taşıyıcı seçimi hakkı yasaklanmıştır. Buna göre, şehirlerarası ve milletlerarası görüşmeler için diğer uzak mesafe operatörlerine geçiş engellenmektedir. Bu durum da, Türk Telekom'un kendi altyapısı üzerinden hizmet alan uzak mesafe operatörlerinin önüne set çekmek anlamını taşımaktadır. Bu şekilde, sabit ücreti en az olan tarife tipinden diğer tarife tiplerine yönlendirme/zorlama ve geçişi kısıtlama olanağı getirilmiştir. Fiili bir tekel olan Türk Telekom'a bu denli tarife kolaylığı ve yetki tanınmış olması, kamu yararına aykırılık taşımaktadır.”

Ayrıca Türk Telekom'un sabit ücret üzerinden az kullanım nedeniyle hizmet verdiği halde önemli gelirler elde ettiği belirtilirken, “Yeni tarife ile hizmet karşılığı olmayan bu gelirlerinde de önemli artışlar yaşanacaktır” denildi. ◀

